

Beweegwijsheid op de basisschool

Een tool voor een leven lang met plezier bewegen

Doel van het project

Het doel van het project Beweegwijsheid is om een tool te ontwikkelen die de beweegwijsheid van kinderen op de basisschool volgt. Met deze tool willen we kinderen en ouders een passend rapport en beweegadvies geven. In het **rapport** wordt op een positieve en motiverende manier een holistisch beeld van de beweegwijsheid van het kind weergegeven. Het **beweegadvies** richt zich op het vinden van passende beweeg- of sportactiviteiten voor het kind.

- Kinderen ontvangen een holistisch en motiverend gymrapport
- Een persoonlijk beweegadvies gericht op passende sport- en beweegactiviteiten

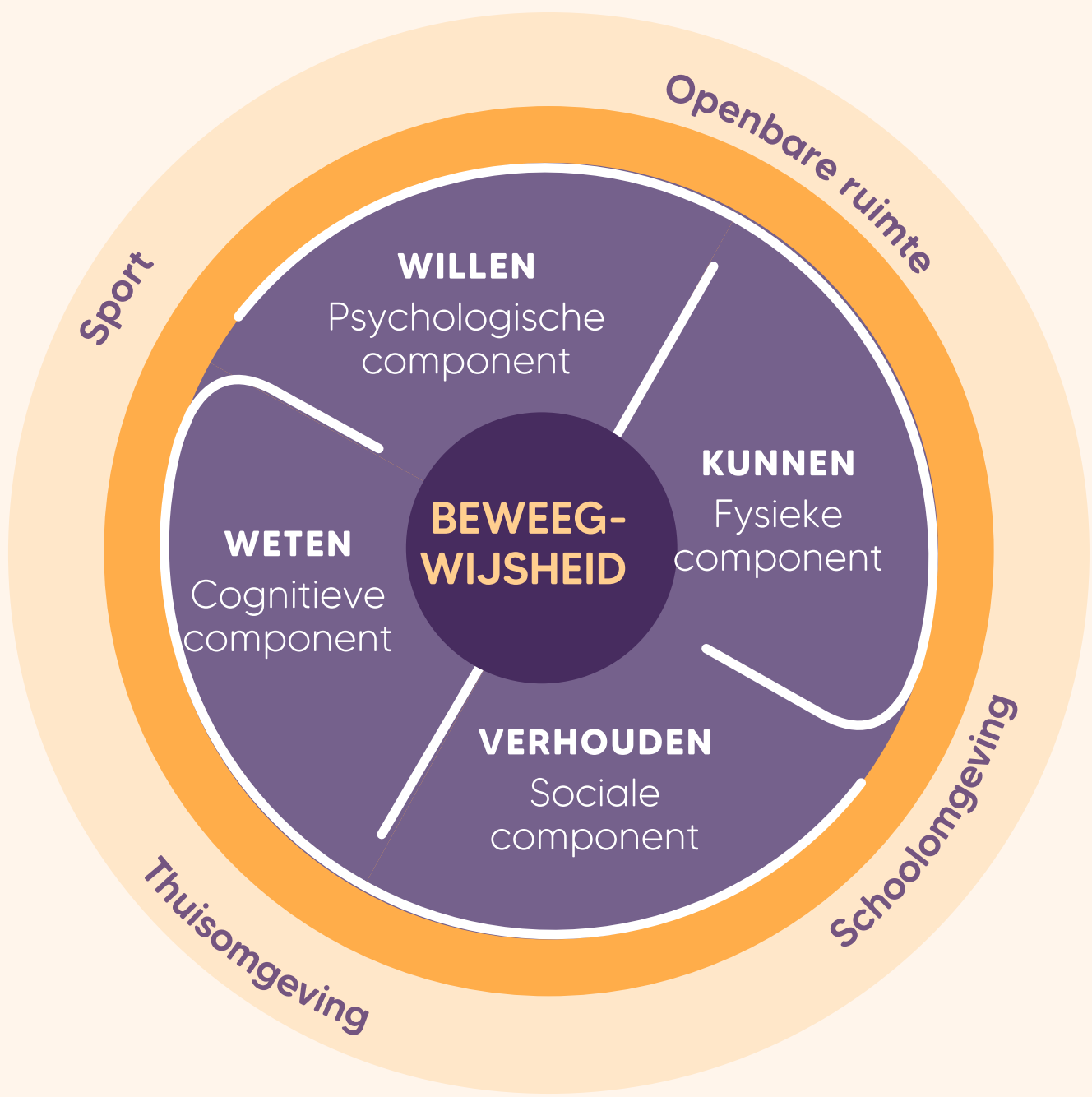
In samenwerking met hogescholen, KVLO & Kenniscentrum Sport & Bewegen. Gesubsidieerd door ministerie van VWS.

Wat is beweegwijsheid?

Beweegwijsheid (of ‘*physical literacy*’ in het Engels) is een breed en holistisch concept dat onze relatie met bewegen en sport gedurende ons leven beschrijft. Beweegwijsheid bestaat uit **vier componenten**:

- Fysiek (kunnen)**
Motorische vaardigheden, fysieke mogelijkheden
- Psychologisch (willen)**
Motivatie, zelfvertrouwen, omgaan met uitdagingen
- Sociaal (verhouden)**
Samen bewegen, sociale interactie tijdens sport
- Cognitief (weten)**
weten wat bij je past, spelregels en keuzes begrijpen

Figuur 1. Beweegwijsheid: transsectorale samenwerking als voorwaarde om alle kinderen te kunnen ondersteunen om beweegwijs te worden.

Tijdslijn project

Juni 2024

Sportkeuze kind: wat vinden ouders?
Bij de sportkeuze van hun kind vinden ouders het belangrijkste dat hun kind de sport leuk vindt. De meest genoemde reden waarom een kind nog geen sport doet is omdat het kind nog niet weet welke sport het leuk vindt. Ouders van kinderen die nog niet op een sport zitten hebben het meest behoefte aan advisering. Dit is een belangrijk deel van de doelgroep voor wie de tool gebruikt kan worden.

Onderzoeksmethode:
888 ouders van kinderen tussen de 4 en 12 jaar vulden een vragenlijst in over de sportkeuze van hun kind.

Hoe nemen we dit mee?
In de ontwikkeling van het rapport nemen we hieruit mee dat we naast de motorische vaardigheden evenveel aandacht geven aan de andere componenten van beweegwijsheid, zoals de beweegvoorkeuren, motivatie en sociale vaardigheden van het kind. In het advies leggen we veel nadruk op wat het kind leuk vindt om te doen (de beweegvoorkeuren van het kind).

April 2024 – februari 2025

Wat vinden gymdocenten van een beweegadvies?
We wilden weten wat gymdocenten vinden van een beweegadvies en wat gymdocenten zouden willen meten of bijhouden van leerlingen tijdens de gymles.

Onderzoeksmethode:
261 gymdocenten van basisscholen in heel Nederland vulden een vragenlijst in. Uit de 261 respondenten van de vragenlijst selecteerden we 15 gymdocenten die we vroegen om met ons in gesprek te gaan over het beweegadvies en het monitoren van beweegwijsheid.

Hoofdbevinding:
Uit de vragenlijst en interviews met gymdocenten komt naar voren dat gymdocenten over het algemeen positief staan tegenover het beweegadvies en een holistisch gymrapport. Meer dan driekwart van de gymdocenten denkt dat een beweegadvies van toegevoegde waarde kan zijn.

Gymdocenten zijn over het algemeen bereid om tijd te investeren in het monitoren van de onderdelen van beweegwijsheid.

De praktische uitvoerbaarheid is volgens een deel van de gymdocenten nog een belangrijk aandachtspunt. Zij vragen zich af hoe het meten van de verschillende onderdelen uitgevoerd kan worden in de gymles en hoe het beweegadvies in de praktijk kan worden toegepast.

Hoe nemen we dit mee?

Om gymdocenten bij de toepassing in de praktijk te ondersteunen (a) houden we bij de ontwikkeling rekening met een makkelijk te gebruiken tool en (b) schrijven we een uitgebreide handleiding voor zowel het meten als het geven van het beweegadvies. Ook bouwen we een grote mate van flexibiliteit in door een modulair gebruik van de tool mogelijk te maken. Op deze manier de gymdocent of school zelf bepalen wanneer en hoe vaak een beweegadvies wordt gegeven. We bieden ook meerdere opties als het gaat om hoe de vragenlijsten worden afgenomen: door kinderen, gymdocenten of beide, tijdens de gymles of daarbuiten met hulp van de groepsleerkracht.

Beweegadvies voor groep 1-2

Uit de vragenlijst onder gymdocenten blijkt dat gymdocenten meer waarde hechten aan meten en terugkoppeling van de verschillende aspecten binnen beweegwijsheid naarmate kinderen ouder worden. In groep 1 en 2 zal het rapport daarom bestaan uit een terugkoppeling wat er in de gymles is gedaan en hoe het kind het heeft gedaan en beleeft. Ook krijgen kinderen van groep 1 en 2 een generiek beweegadvies over onderwerpen zoals buitenspelen en zwemmen.

Juni 2024 – juni 2025

Nieuwe meetinstrumenten voor beweegwijsheid afgestemd op de praktijk

Om een holistisch rapport op te stellen, willen we verschillende onderdelen van beweegwijsheid meten van kinderen. Tevens willen we deze onderdelen van beweegwijsheid gebruiken om een passende sport of beweegactiviteit te vinden dat bij het kind past. Om dit te kunnen doen hebben we betrouwbare meetinstrumenten nodig.

Onderzoeksmethode:

Samen met experts binnen het consortium hebben we vragenlijsten en observatietools ontwikkeld om verschillende onderdelen binnen beweegwijsheid bij kinderen te meten. Deze vragenlijsten en observatietools hebben we getest onder kinderen en gymdocenten op begrip en bruikbaarheid om er voor te zorgen dat de vragen goed aansluiten bij het werkveld.

Voor de volgende onderdelen hebben we vragenlijsten en observatietools ontwikkeld:

Wat meten we en wie vult het in?

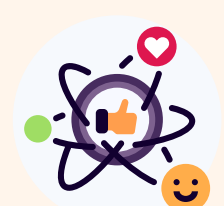
Motivatie en zelfvertrouwen van leerlingen

Leerlingen en/of gymdocenten

Beweegvoorkeuren van leerlingen

Leerlingen

Sociale vaardigheden in de bewegcontext

Gymdocenten

Zelfregulatie van het leerproces

Gymdocenten

Motorische vaardigheden

Gymdocenten

Algemene vragenlijst (o.a. sportdeelname, zwemdiploma's)

Ouders en/of leerlingen

Bij de ontwikkeling hebben we rekening gehouden met haalbaarheid. Het meten moet niet te veel tijd kosten en de vragenlijsten en observatietools moeten gemakkelijk in te vullen zijn zowel door kinderen als door vakleerkrachten.

Motorische vaardigheden

Voor de motorische vaardigheden werken we op dit moment samen met vier motoriek testen/leerlingvolgsystemen: de 4 S'en test, de BLOC test, de MOBAK test en VolgMij. Met deze vier testen hebben we afgestemd dat we drie kernvaardigheden bijhouden: balans, object controle en voortbeweging. In de toekomst is er de mogelijkheid voor andere leerlingvolg-systemen om aan te sluiten mits zij de drie kernvaardigheden volgen.

Vooruitblik

Voor de komende periode staan de volgende onderdelen op de planning:

- Interviews met kinderen en ouders over hun sportkeuze en het beweegadvies (**vanaf september 2025**).
- Ontwikkeling online tool (**najaar 2025**).
- Pilots met de online tool en het beweegadvies op basisscholen (**voorjaar 2026**).

